

Kristina Láníková

Během prvního ročníku výzkumnice zpřesňovala formulaci výzkumné otázky a metody jejího zkoumání. Při formulování doktorského projektu se iniciační teze týkala úvahy nad tím, zda může být “fragmentárnost svébytným druhem komplexity”. V procesu se tato teze ukázala relevantní spíš v roli metody zkoumání. Jako metoda je taky důležitou součástí tvůrčího procesu výzkumnice. Jejím způsobem vztahování se ke světu. Ve druhém ročníku se pozornost výzkumu vztáhla k pojmu intimity. Proměnu společenské role intimity výzkum mapuje skrze analýzu výstav, které s tématem intimity v našem kontextu v posledním desetiletí pracují. důsledně analyzuje tento úzce vybraný vzorek specifické společenského postoje. Všimá si jak se do vnímání intimity otiskuje politická zkušenost devadesátých let a feministický diskurz. Emancipační potenciál intimity je podroben analýze právě z pohledu feministické perspektivy s důrazem na místní kulturně-politické specifika vývoje. Jedním z výsledků této linie výzkumu je článek *Politika intimity. Diskuze o vztahu soukromé a veřejné sféry v českém umění devadesátých let*, který vyšel v Sešitě pro umění, teorii a příbuzné zóny (36/2024). Odborný článek *Politika intimity* představuje výrazný odborný přínos do diskuze nad rolí a vztahem soukromé a veřejné sféry v českém umění devadesátých let a nabízí rámec pro citlivé zpřesnění feministického diskurzu. Pojem intimity výzkum zároveň přirozeně propojuje s tvůrčí činností Kristiny, kde je přítomen v různých podobách. Ve třetím ročníku výzkumnice úspěšně absolvovala státní zkoušku a diskuse, které zkouška iniciovala spřesnila úvahy nad finální podobou textu. Absolvovala uměleckou rezidenci v Broumově, kde pracovala na básnické sbírce *Puma M*, která vyšla v nakladatelství Fra (2023) a je součástí výzkumného celku. V roce 2025, v závěrečném roce výzkumu Kristina realizovala ve spolupráci s Mariannou Placákovou samostatnou výstavu *Léčení* v Galerii AVU. V rámci výstavy, v únoru 2025 byla uvedena autorská kniha *Léčení*, kterou vydalo Nakladatelství AVU. Samostatná výstava *Léčení* byla uceleným výstavním projektem, který společně se stejnojmennou publikací suverénním způsobem prezentoval téma i výzkumné metody autorky. Z uměleckého hlediska byla výstava přesvědčivým výtvarným počinem, kterému se dostalo výrazného mediálního ohlasu a divácké pozornosti. Autorská kniha *Léčení* získala druhé místo v soutěži Nejkrásnější kniha roku 2024 v kategorii „Bibliografie a autorské knihy“. Poslední součástí podkladů k obhajobě je průvodní text *Co je intimní?*, do jehož finální podoby se pozitivně otiskly komentáře konzultanta Ondřeje Buddeuse.

Předložený soubor prací je výsledkem výzkumu, který zahrnuje různé oblasti a nabízí cenné přemostění mezi dotčenými obory. Oceňuji důsledné promýšlení a zpřesňování tématu, díky kterému byl rámec, ve kterém se výzkum naplňoval přehledný a nabitý potenciálem rozvíjet se. Velmi pozitivně hodnotím i výběr a pozvání externích odborníků a odborníků ke spolupráci. Ne jenom jejich výběr, ale i jasně definované role jsou důkazem vyzrálosti výzkumnice. V rámci působení v ateliéru se Kristina zhostila přípravného kurzu pro první ročníky. Podílela se na několika skupinových výstavách (GHMP Městská knihovna, Gočárova galerie Pardubice, ...)

Výzkum se opírá o vlastní tvůrčí zkušenost s ohledáváním vztahu mezi neuchopitelností emoce a tělesným prožitkem, který iniciuje. Kromě jiného ho zajímají důvody a taky způsob, kdy a jak lze tento stav sdílet. Zajímá se o paradox mezi nepopsatelností (“vzdalování se jazyku”) a fyzicky zakoušenou intenzitou. Provází nás *prostorem*, jenž označujeme jako osobní, intimní. Implikuje situaci, ve které jsme zvyklé být samé a sami. Taky to, s čím se v tomto prostoru potýkáme řešíme většinou v osamění. Někdy mluvíme o tom, koho do našeho intimního světa pouštíme, nebo nakolik ho odkrýváme. Odhalování je provázané s posouváním hranic (toho co může být odhalené) a s proměnlivým charakterem emocí, které toto odhalování může způsobovat (pohoršení, uznání, apatie, ...).

Kristina se ve své práci dotýká rozdílu mezi situací, ve které se to, co je intimní odhaluje (stává se veřejným) a pohledem, který vnímá, že osobní se prolíná s veřejným.

Odhalení paralyzuje ty, kteří se odhalují i ty před kterými se odhalení odehrává. Paralyza je krátkodobá a taky odolná. S každým dalším odhalením je míra pozornosti, kterou získá ve svém okolí menší. Autentičnost odhalených pocitů se devaluje. Schopnost vstřebat drama, přejít utrpení bez povšimnutí roste. Z odhalených pocitů, strachů a vášní se stává něco kuriozního, podradného, nemocného. Něco, co si má každý vyřešit sám. Odhalování tak nechtěně může pomáhat stvrzovat ve společnosti koncept “normálního” člověka, který je nástrojem ovládnutí a zneužívání. To co je *jiné*, musí být *napravené*. *Jinakost* však nepotřebuje uzdravení, ale přijetí.

Naproti tomu stojí situace sdílení. Kristina vnímá emancipační potenciál sdílení, které neparalyzuje, které je otevřené prolínání, které popisuje osobní pocity vždy ve vztahu s tím, co a kdo je kolem. Její důraz na prolínání vnímám jako důraz na potřebu být vůči svým pocitům, vůči tomu co prožíváme otevřený. Přijmout je jako součást toho, co modeluje naše jednání a rozhodování a naopak. Mapování těchto jemných rozdílů vnímám jako jeden z nehlubších přínosů práce. Jednotlivé části hledají metody, které pomáhají orientaci mezi oběma stavy. Intimní a veřejné se prolíná. Jsme to my s našimi pocity, které a kteří jsou onou veřejností. Zpřítomňování prolínání, přináší odstup, větší přesnost v hodnocení, osvobození. Texty pohyb mezi odhalením a sdílením pozorují, sbírají, třídí, směšují, vymazávají. Práce hledá jazyk, kterým se “můžu přiblížit jiným”. Je to výzkum emancipace sdílením.

Výzkum považuji za velmi zdařilý a doporučuji k přijetí a udělení titulu Ph.D.

Pavla Sceranková

V Praze, 26.11.2025